

Bükk Nemzeti Park

SZHBC

SZIKLAPATAI MŰVELŐ
ÉS KUTATÓ TÁRSASÁG
3100 Sziglolyán, Medves krt. 81.
Adószám: 18632192-1-12**Jelentés a 2008. évi barlangi megmozdulásokról és kutatásokról**22 - 16 | 2009.
Tűz: Fenyves J
02 25.**Január 14-17.**

Szilvaskői állapotfelmérő tábor. Fotózás, sátorozás (8 fő)

Február 15-17.

Szilvaskői barlangbontások. Farkaskölyök lyuk. Korlátolt barlang, új részek. (6 fő)

Március 21-24.

Gortva patak túra. Szlovák oldal. Esetleges barlangi indikációk feltárása a nyári táborra. (3 fő)

Március 29.

Gyalogtúra Szilvaskőről a Bárnai kiskő barlangjához. Fotózás. (4 fő)

Április 19.

A nyári tábor előkészületei. Salgó vár átkutatás. Boszorkánykő átkutatása. (6 fő)

Május 1-4.

A nyári pseudokarszt tábor (Szilvaskő) előkészítése. Takarítás, szemétygyűjtés. (6 fő)

Az Országos Természetbarát találkozó szilvaskői részénél besegítés. Barlangtúrák, túravezetés. (25 fő)

Május 31.

Erdei gyerektábor túravezetése a szilvaskői hasadékrendszerben. (30 fő)

Június 13-16.

A nyári szilvaskői tábor előkészítése. Létratelepítés a hasadékban. (6 fő)

Július 4-13.

Nemzetközi Pseudokarszt tábor Szilvaskőn. (15 fő) – változó.

Gortva patak felderítő túra.**Augusztus 15-17.**

Barlang világnap program Szilvaskőn.

Új tagok bevonása a munkába. (11 fő)

Mátrai barlangkutatások**Március 14-16.**

Barlangkutató tábor a vándor réten.

Csak meghívott barlangkutatókkal. (10 fő)

Április 4-6.

Barlangkutató tábor. Munkajellegű túrák. Tábor a falu szélén. (6-8 fő) változó létszám.

Augusztus 1-3.

Barlangbontások a csörgőlyukban. Főként az egyes körjárat. (6 fő)

Szeptember – december

Kiseb kutatások, inkább ellenőrzések. (6-7 fő)

Szentkúti barlangkutatások

Március 8.

Feltáró túra – fotózás, a nyári bontások előkészítése.

Feltáró túra – fotózás, a nyári bontások előkészítése. (6 fő)

Április 12.

Szentkúti barlangprogram. Inkább érdeklődőknek. (8 fő)

Junius – Szeptember

Barlangtáborok gyerekeknek. Komoly bontások. A barlang hossza több 10 méterrel nőtt. Az eddig kúszva közlekedő járatokban állva viszik a vödört. Lefelé lejt. Nagy dolgok várhatók. A csontok eltűntek, csak a tiszta üledék maradt. A barlang megközelítése elég bonyolult. (30-35 fő)

Október – December

Csak látogató túrák új barlangászokkal. (3-4 fő)

Összességében

Jó évet zártunk. Kevés kár keletkezett. A mátrai barlangnál probléma volt egy pásztói illegális csoporttal, akik pénzért hirdettek túrákat. A Mátrai Tájvédelmi körzetvezetővel (Szuromi László) lokalizáltuk a problémát.

Denevérmegfigyelések

Csörgőlyuk

Már az eddig járt utakon is feltűntek (két körjárat).

Az elveszett ágban százával vannak.

Szilvaskő

Egy darabot sem észleltünk.

Szentkút

Talán egy két darab.

Salgótarján, 2009. február 13.

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Buda László".

Buda László

Vulkánszpeleológiai Kollektíva
8045. Isztimér, Köztársaság u. 157.
és

Sziklaorom Hegymászó és Barlangász Club
3100. Salgótarján, Medves krt. 94.

Tárgy: Előzetes jelentés a Medves-vidéken
tartott barlangkataszterező táborról
Ügyintézőjük: Ferenczy Gergely

Bükki Nemzeti Park Igazgatósága
Eger, Sánc u. 6.
3304

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 10479-11/2007. számú engedélye alapján szervezett 24. Vulkánszpeleológiai Tábor 2008. július 5-13. között került megrendezésre. A tábor célja: korábban ismeretlen barlangok felkutatása a Medves-vidéken. A tábor központja Salgótarján-Szilváskőpusztán, a sípálya aljában volt. A barlangkutató tevékenységben 13 személy vett részt.

A tábor ideje alatt bejártuk a Medves-fennsík magyar és szlovákiai részét, a Salgót, a Boszorkány-kőt, a Szilvás-kő-hegycsoportot és látogatást tettünk a dél-nógrádi Erdőkürt határában a közelmúltban felfedezett Erdőkürti-andezitbarlangban. E területeken 5 újabb barlangot találtunk (4-et Magyarországon, 1-et Szlovákiában). Ezek a következők:

a Salgó csúcsrégiójában:

1. Salgóvár déli barlangja (bazaltban)	5,00/-3,50 m
2. Salgóvár északi barlangja (bazaltban)	2,00/+0,80 m

a Boszorkány-kő aljában:

3. Mari nene lyuka (már csak torzó homokkőben)	0,70/+4,00 m

a Nagy-völgyi-forrás közelében:

4. Nagy-völgyi-táró (bazaltban)	8,22/+1,60 m

a Gortva-völgy szlovákiai szakaszában:

5. Gortva-barlang (homokkőben)	kb. 3,00/+3,00 m

Így a Medves-vidék magyar oldalán jelenleg 42 barlangról (425 m-es összhosszban) van tudomásunk.

A régebben ismert Szilvás-kői barlangok közül továbbjutottunk:

- a Korlátolt-barlangban 8,90 m-rel, így a barlang mérete:	14,90/ - 7,50 m
- a Pók-lyukban 13,00 m-rel, így a barlang mérete:	45,20/-14,70 m

Ezen üregeket geológiailag, genetikailag átvizsgáltuk, feltérképeztük, fényképeket készítettünk róluk. Továbbá a felfedező Prádkfalvi Péterrel megtekintettük az Erdőkürti-andezitbarlangot, melyről az a meglátásunk, hogy a barlang további széleskörű kutatása indokolt.

A megvizsgált objektumokról a részletes leírások, a fényképek és a térképek kidolgozása folyamatban van, melyeket majd az évvégi jelentésünkben adunk le.

Isztimér, 2008. július 16.

Eszterhás István
kutatásvezető

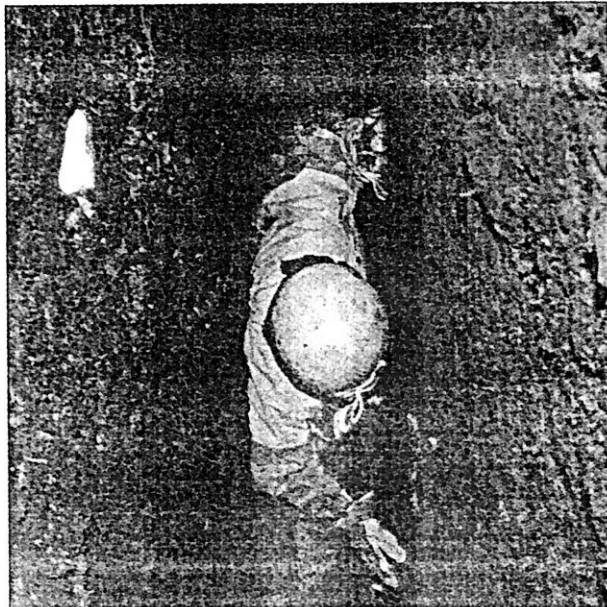
Legendák a vulkánok hasadékaiból

Vulkánbarlangok kutatására szerveztek táborát nemrégiben Szilváskőn. Ezen a környéken 34 barlangszerű hasadékról tudnak a szakemberek. A veszélyeket is vállaló barlangászok itt évről évre tudományos értékű kutatást végeznek, s ez alkalommal is legendákat cáfoltak és legendákat erősítettek is meg. A barlangásztáborok egyik megszállott szervezője, Buda László, a Sziklaorom Barlangász és Hegymászó Klub vezetője elmondta: Salgótarján városától és a megyei önkormányzattól is kaptak némi támogatást az idei kutatásaikhoz. Úgy tűnik – fogalmazott Buda –, az illetékesek felismerték: kutatásaik igenis hozzájárulnak ahhoz, hogy a Medves környékét feltárják és a turisták számára is ne csak szép látképet, de érdekességeket kínáló helyként ajánlhassák.

Szilváskő környékén egyébként számtalan legenda lengi körül a hasadékbárányokat. A talajtakaró alatti sziklarétegtől is mélyebb rétegekből bányászták itt egykor a szenet. S amikor már nem érte meg további járatokat nyitni, a támfákat kiszedték, vagyis „kirabolták” a tárnákat. Ez azzal járt, hogy a járatok, a fölöttük lévő kőzet ilenkor általában

akár az egész hegyet is. Még a Tolnai Világlap is beszámolt arról az emiatti történetesetről, amikor a rónabányaiak égzengésre szaladtak ki egy alkalommal. A szilváskői bazalthasadékokra a tudósok közül elsőként Dornay Béla lelt rá közel száz évvel ezelőtt. Az idő közben a vidéken feltárt, vagy legalább is kutatót 34 hasadék közül a leglátványosabb a Szilváskő nagy részbarlangja. Ugyanakkor érdekes a Póklyuk is a Kis-Szilváskőn, amelyről egyesek azt is elképzelhetők tartják, hogy nem a bányabeomlások eredményeként jött létre.

A megszállott barlangászok egyike a Bakonyból érkezett a helyi klubtagokhoz, akik között már ott vannak az alapító természetjárók, geológusok gyermekei is. A táborlakók saját kutatásaik alapján is cáfolják a legendát, hogy a Salgó- és Somoskői vár közt alagút lehetett egykor. Viszont megtalálták a salgói vár felrobbantásához egykor készült fúróalagutakat és a várostromlók kőgolyói közül is jó néhányat. S ha már legendáknál tartunk: élt egy boszorkánynak hitt öregasszony a fogaskerekű nyomvonalán, s férjével együtt szénválogatással kereste a megélhetését. Hogy boszorkány volt-e Mari néni, azt tudományos eszközökkel a barlangászok még nem tudták igazolni vagy cáfolni, megtalálták viszont homokkőbe vájt barlanglakásukat az erdő közepén.

Számtalan kérdést rejtenek még a Salgótarjáni ölelő hegyek. Az úgynevezett Póklyukba például már 40 méter mélyre jutottak a barlangászok. Közülük a legvékonyabbak most azt remélik, hogy hamarosan még tovább juthatnak a repedések mentén. Ugyanakkor az Isten óvjon mindenkit attól, hogy talpasztalt barlangászok és megfelelő felszerelés nélkül ezeknek a repedéseknek az önálló kutatására induljon.

Tárnóczi László

SZUPER **Infó**

NAPJAINK **MAGAZIN**

Bányászat helyett bányász hagyományok

A napokban a Mátra-terenyéhez tartozó Nádújfalun ünnepelték az 58. bányásznapot a nógrádi szénbányászok és azok családjai. Ugyan a mélyművelési bányákat már 1992-ben bezárták, a Nógrádi Szénbányászati Trösztöt pedig 2002-ben végleg felszámolták, évről évre több látogatója van a bányász hagyományokat őrző programoknak a nógrádi szénmedencében.

Rákos József, a bányászszakszervezet nógrádi elnöke elmondta: a szénbányászat Nógrádban a hatvanas évek elejéig élte fénykorát. Ebben az időszakban 32 aknából 3,2 millió tonna szenet termeltek ki évente, ami 14 ezer embernek adott munkát. A szak szervezeti tagok száma akkor meghaladta a háromezretet. Ma is több mint ezer tagot számlál a tagságuk, ugyanis a bányászunokák is szívesen lépnek felmenőik nyomdokába, legyenek szakmájuk szerint pedagógusok, vagy az élet bármely más területén dolgozók – függetlenül attól, hogy az ő munkájuk már nem kapcsolódik a bányászathoz.

Szeptember első vasárnapját egyébként – a központi bizottság döntése nyomán – 1950 óta tartják nyilván bányásznappként. Ezen a napon kitüntetéseket adnak át, és emlékeznek azokra a bányászokra is, akik munká-

ték. Megyénkben mint 1200 bányász lelta hal a föld alatt az elmúlt évben, amióta iparszer bányászták a barnakőszet. A Nádújfaluba szerve bányásznapi idén Nóg Megeyi Önkormányzat is kiemelt programja a Becsó Zsolt, a közgy elnöke kifejtette: azért ve be a bányásznapot a me ünnepek sorába, mert új a bányaművelésekkel hagytak már rég, viszo bányász hagyományok fi maradtak és azok is a me identitást erősítik. A m keleti felében ugyanis akad család, ahol valar felmenő ne kötődött v ehhez a mesterséghez.

Ennek bizonyítéka, hogy Etestől Kazáro Homokterenyéig immá tucatnyi településen ott áll emlékművet a nyászoknak: emléktáblá kopjafákat és bányatáró mázó emlékhelyeket em a települések központjé s ezeknél úgy a bányász hoz kapcsolódóan, ille bányászok védőszentjé Szent Borbálának az nepén megemlékezés tartanak. Az idei köz bányásznapon fellépett nyászszakszervezet nívó kitüntetett Nádújfalusi Szonykórusa, a Kister bányász Vegyeskórus, nyászzenekarok, együtt is szórakoztatták a ké séget.

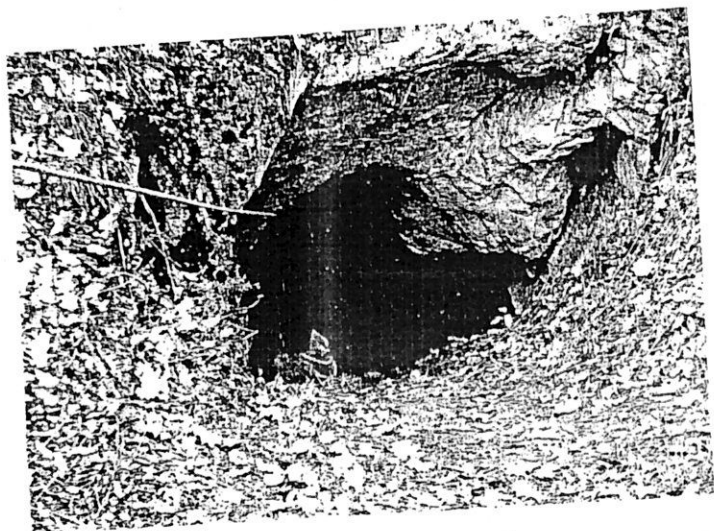

MEGHÍVÓ

A Vulkánszpeleológiai Kollektíva és
a Sziklaorom Hegymászó és Barlangász Klub
közös rendezésében tartandó

24. VULKÁNSZPELEOLÓGIAI TÁBORBA

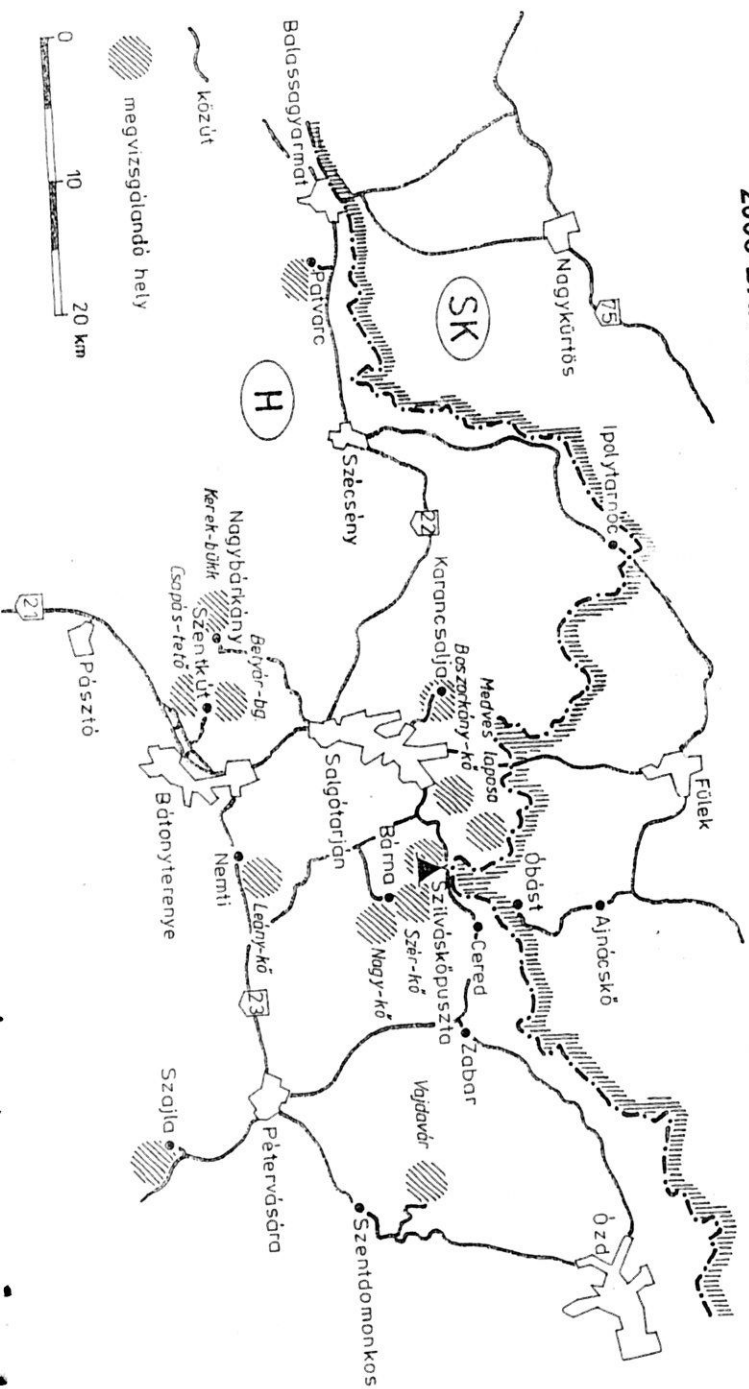
Szilváskőpuszta, 2008. július 5-13.

A szentkúti Betyár-barlang bejárata

A 24. VULKÁNSZPELEOLÓGIAI TÁBOR HELYSZÍNRAJZA

A CSERHÁT, A KARANCS-MEDVES ÉS A VÁJDAVÁR-VIDÉK
2008-BAN SZPELEOLÓGIAILAG MEGVIZSGÁLANDÓ HELYEI

Kedves Barátunk!

A Vulkánszpeleológiai Kollektíva kutatási munkatervének egyik programja a Sziklaorom Hegymászó és Barlangász Klubbal közösen meghirdetett

24. VULKÁNSZPELEOLÓGIAI TÁBOR

Célja: A Cserhát, a Karancs-Medves és a Vajdavár-vidék eddig át nem vizsgált részein újabb barlangok keresése, valamint néhány már ismert barlang további feltárása, térképezésének folytatása. Eddig nem említett barlangot a bárnai Szer-kőn, a nemti Leány-kőn, a nagybárkányi Kerek-bükkön remélünk találni. A Cserhát turistatérképén barlangjelzés szerepel Patvarc keleti határában és a szentkúti Csapás-tetőn. Írások említenek barlangokat a salgótarjáni Boszorkány-kőn és a szentdomonkosi Vajdaváron és szóbeli közlések teszik ugyanezt a bárnai Nagy-kőt és a salgótarjáni Medves laposát illetően. A már megkezdett feltárásokat lehet folytatni a Szilvás-kőn, a Meszes-tetőn (Betyár-bg.) és Karancsalján.

Ideje: 2008. július 5-13. között (gyülekező már 4-én, pénteken)

Helye: Salgótarján (Rónabánya), Szilváskőpuszta, a sípálya alja

Megközelíthető gépjárművel a 21-es, vagy a 22-es főúton Salgótarjániig. Innen a Nádújfalu felé mutató táblánál (körforgalom) kell jobbra letérni, majd 4 km után, az ötvözetgyári elágazásban balra, Zagyvaróna felé fordulni. Zagyvarónán jobbra fordulva kell rátérni a Cered felé vezető útra. Ezen az emelkedő szerpentinen kb. 8 km-t haladunk, elhagyva Rónafalut és Rónabányát, amikor is az aszfaltútból jobbra kiágazik a Szilváskőpusztára vezető 1 km-es javított dózerút.

Elszállásolás: A sípálya aljában saját sátrakban, vagy előzetes helyfoglalás után Takács Sándor vendégházában (tel: 06-30/371-6140)

Egyéni felszerelések: Sátor, derékalj, hálósák, túruha, könnyű barlangi öltözet, lámpák, gázmelegítő, főzőedény, evőeszközök, tisztálkodási szerek, jegyzetfüzet, írószer, térképek, vizes edény, néhány napi étel, a további napokra koszt pénz, ha lehet fényképezőgép, GPS-készülék.

Táborvezető: Buda László, 3100 Salgótarján, Medves krt. 94. Tel: 06-20/242-91-96

Kutatásvezető: Eszterhás István, 8045 Isztimér, Köztársaság u. 157. Tel: 06-22/420-086

Várjuk a barlangkutatókat és a segítőkész érdeklődőket. Részvételi szándékodat és a programba illeszthető további kutatási témáidat jelezd a táborvezetőnek, vagy a kutatásvezetőnek.

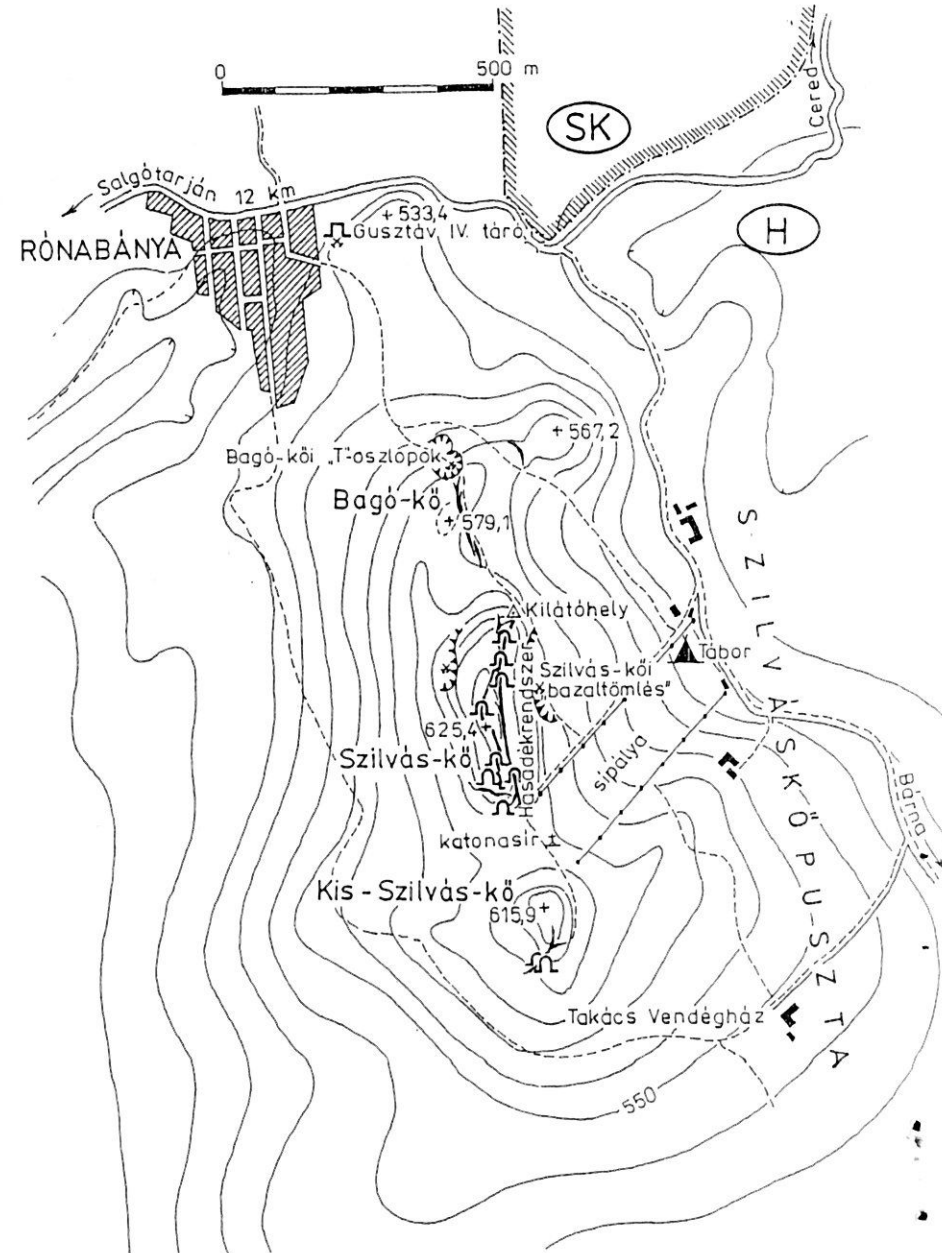
Isztimér, 2008. február

Jó szerencsét!

Eszterhás István
Eszterhás István

SZILVÁSKŐPUSZTA

A 24. VULKÁNSZPELEOLÓGIAI TÁBOR KÖZPONTJA

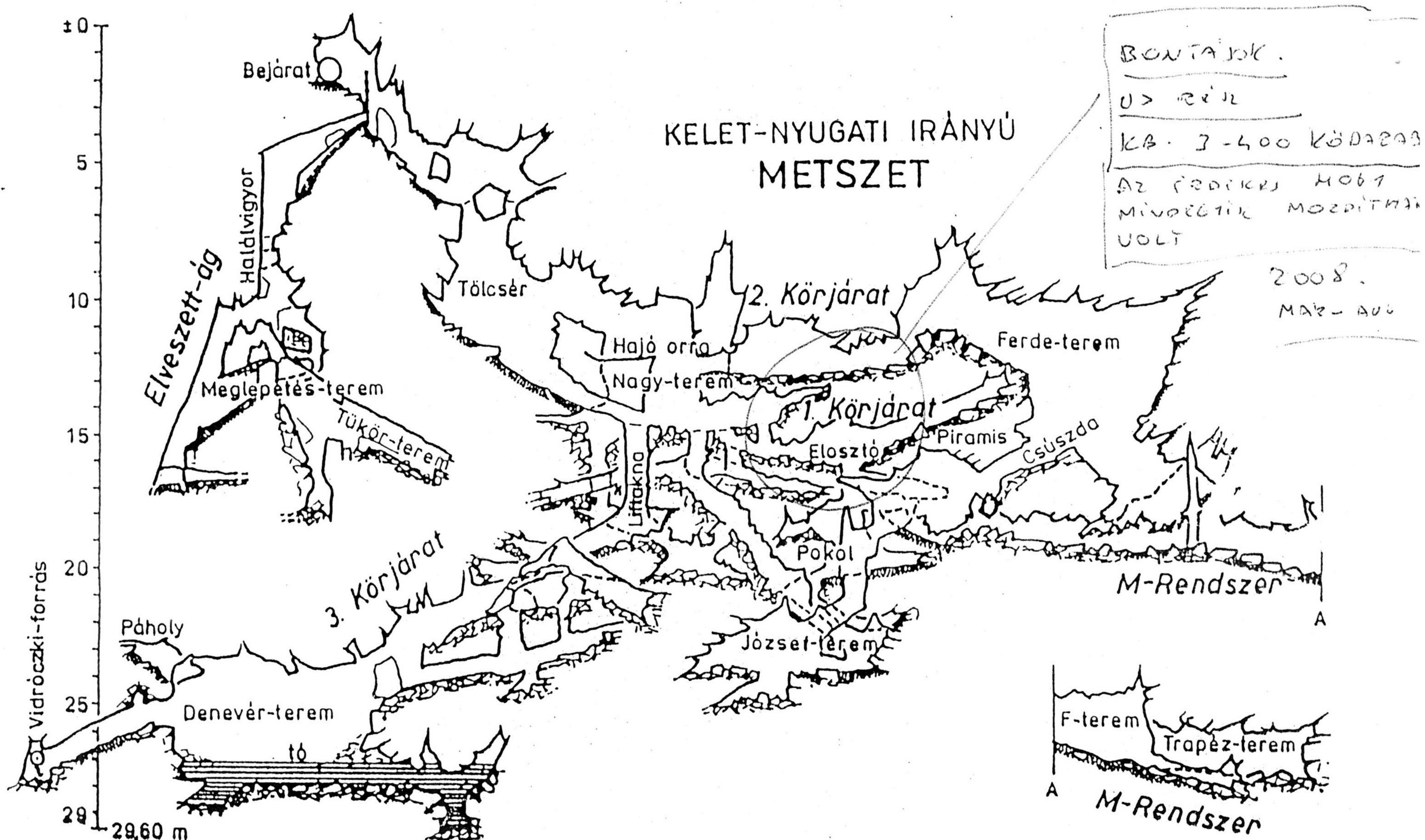
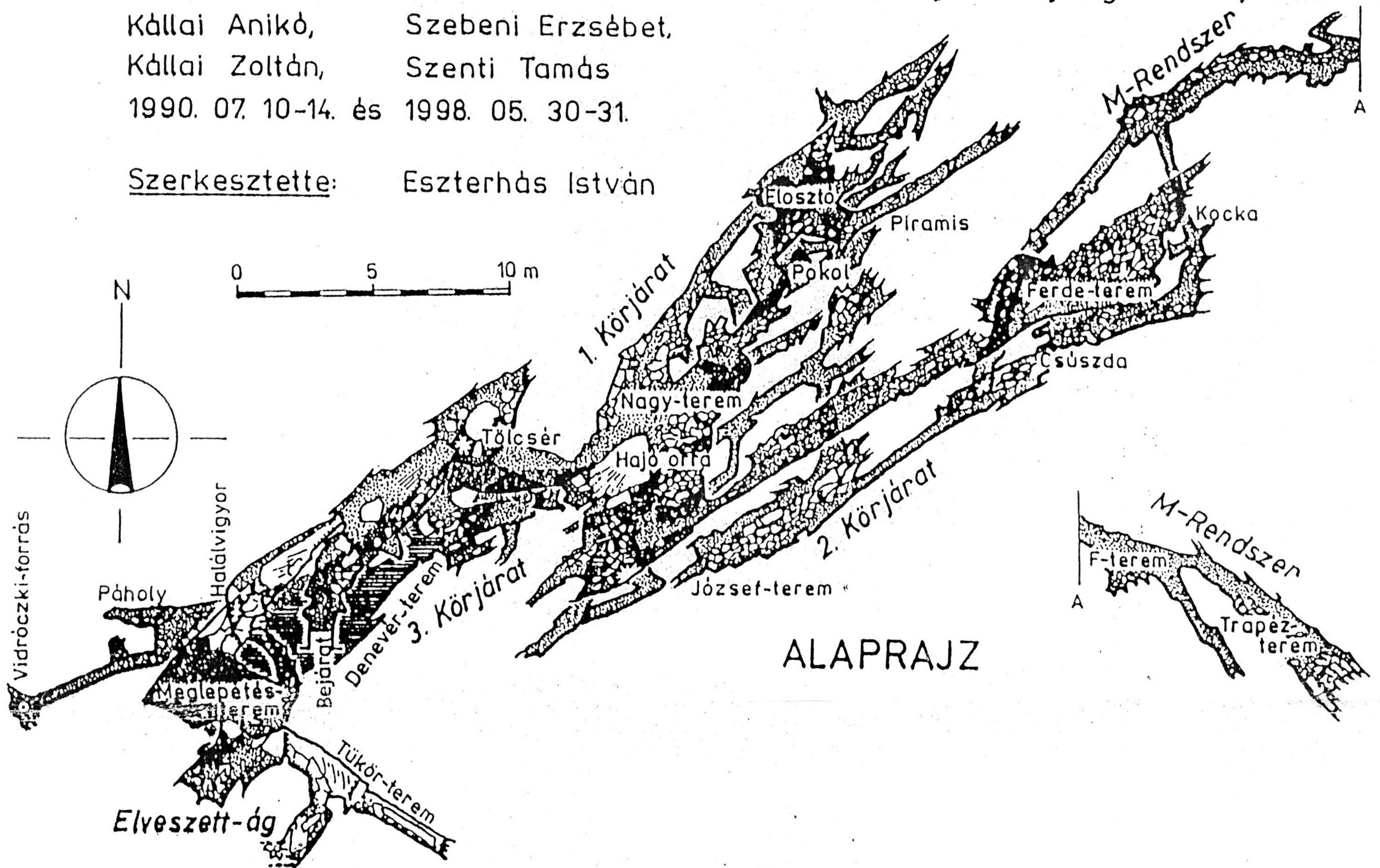

MÁTRASZENTIMRE, ÁGASVÁR CSÖRGŐ - LYUK

Felmérte: Makra Gusztáv,
Buda László, Manga Mihály,
Dezső József, Sály Zoltán,
Eszterhás István, Szabó Géza,
Kállai Anikó, Szebeni Erzsébet,
Kállai Zoltán, Szebeni Erzsébet,
1990. 07. 10-14. és 1998. 05. 30-31.

Kataszteri szám: 5230/1
Kőzet: riódacittufa
Teljes hosszúság: 425,00 m
Teljes mélység: 29,60 m

Szerkesztette: Eszterhás István

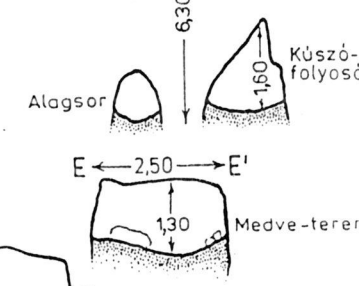
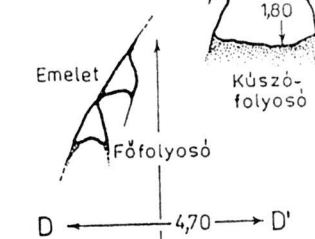
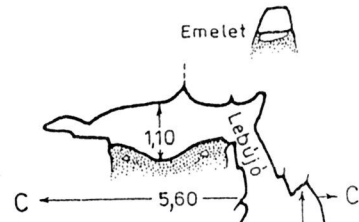
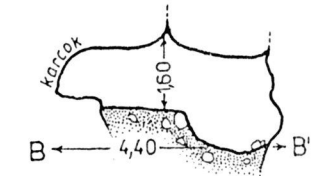
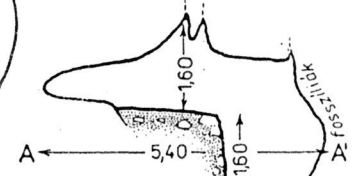
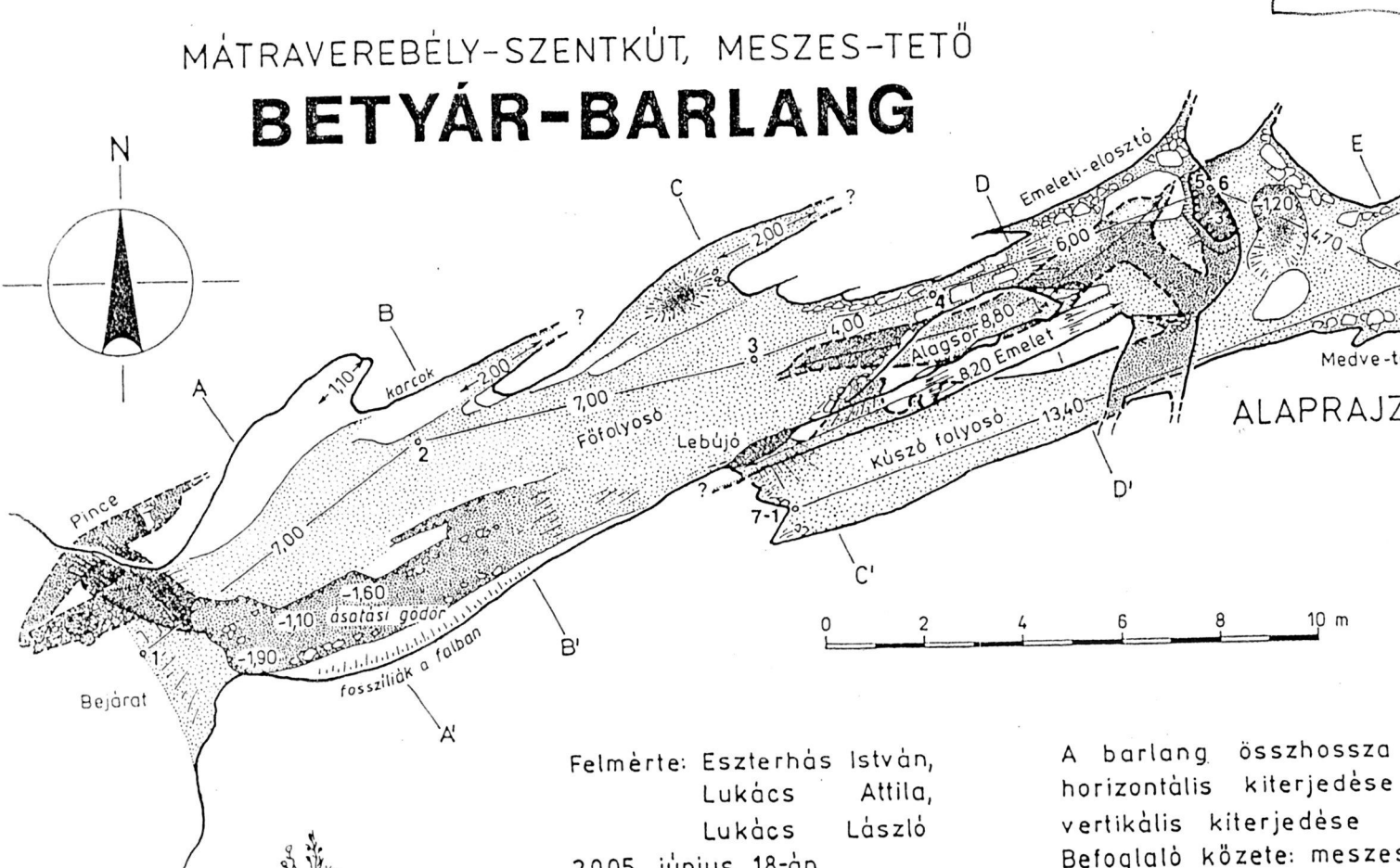
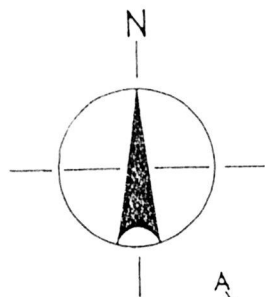

5223-h

UD BONYAI ALCOA ÁLLAMI
2009. AUG

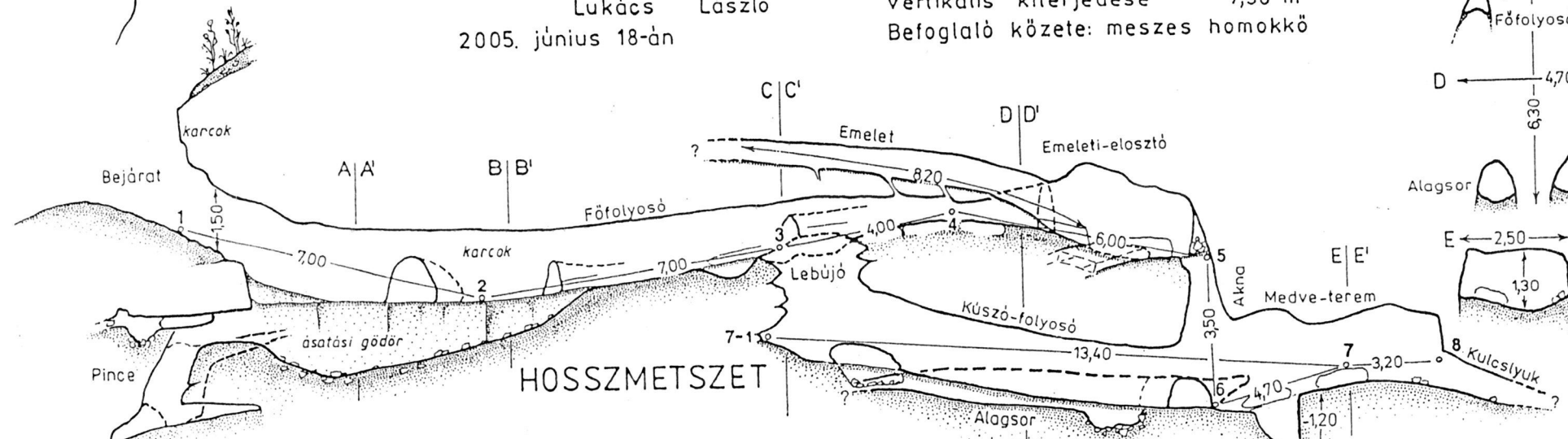
MÁTRAVEREBÉLY-SZENTKÚT, MESZES-TETŐ
BETYÁR-BARLANG

KERESZTMETSZETEK

Felmérte: Eszterhás István,
Lukács Attila,
Lukács László
2005. június 18-án

A barlang összhossza 87,40 m,
horizontális kiterjedése 32,40 m,
vertikális kiterjedése 7,30 m
Befoglaló közege: meszes homokkő

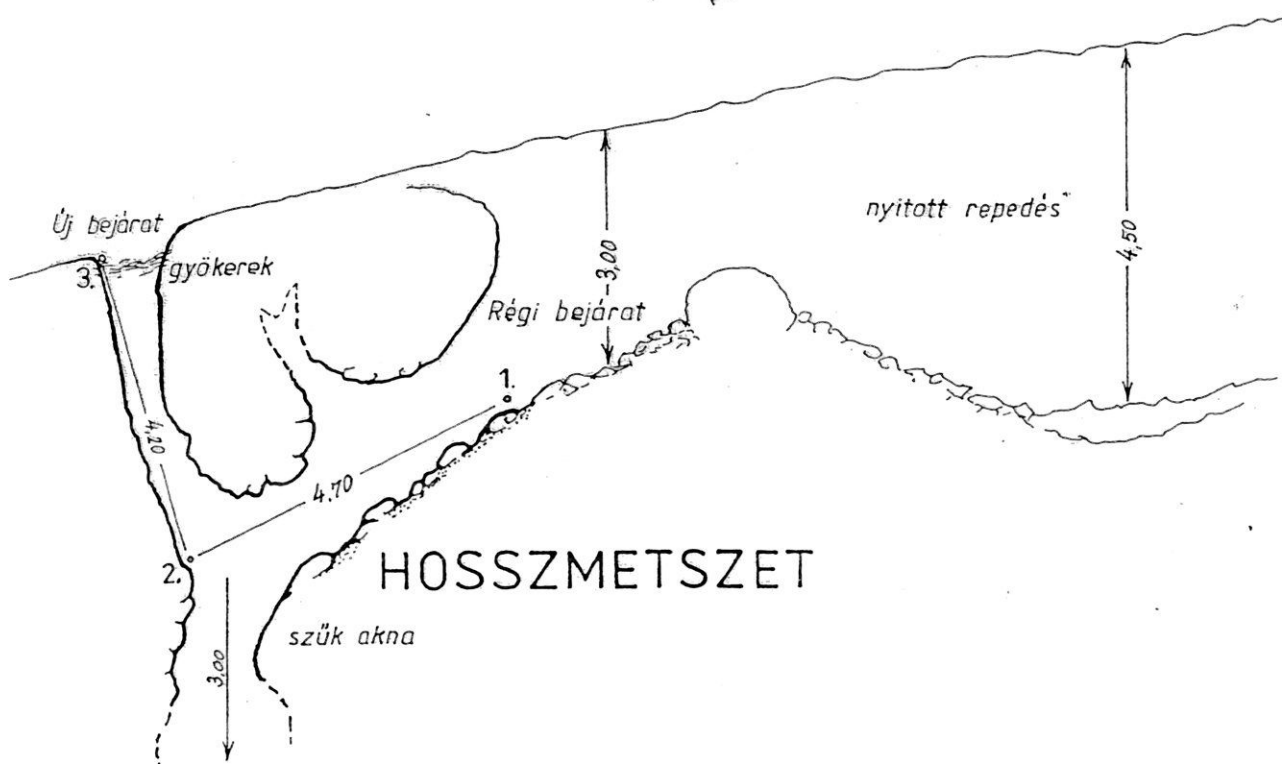
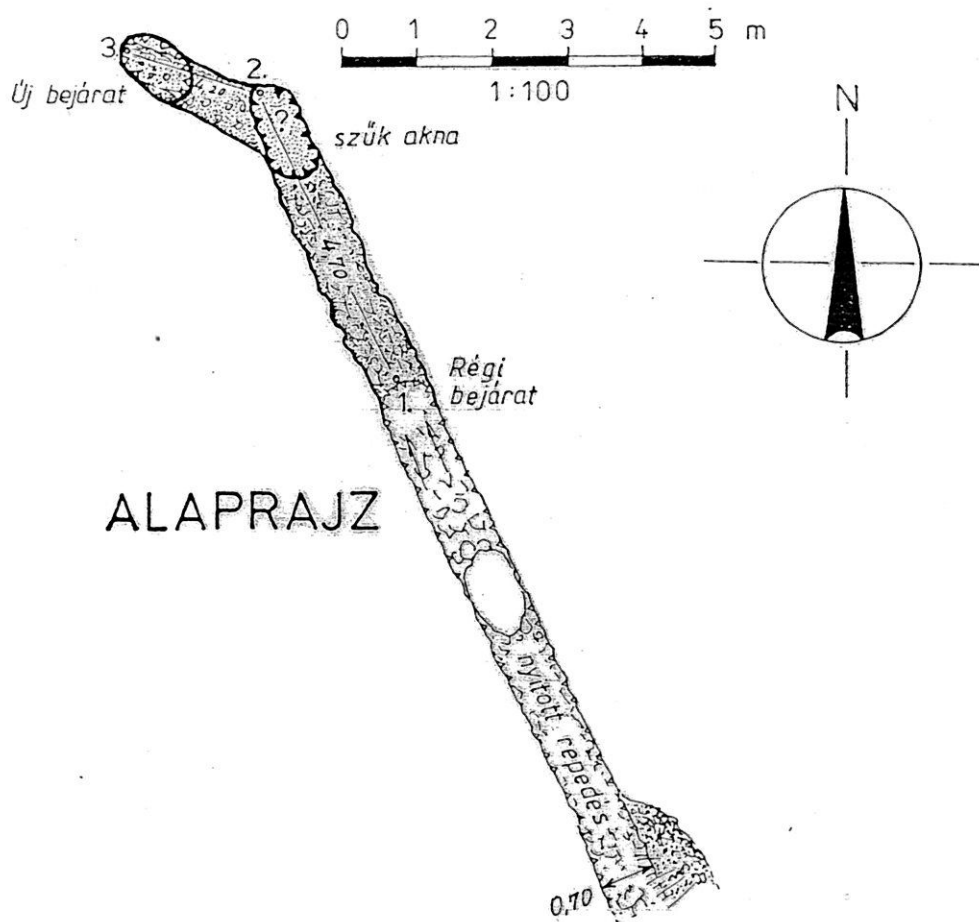
HOSSZMETSZET

SALGÓTARJÁN-RÓNABÁNYA, SZILVÁS-KŐ

KORLÁTOLT-BARLANG

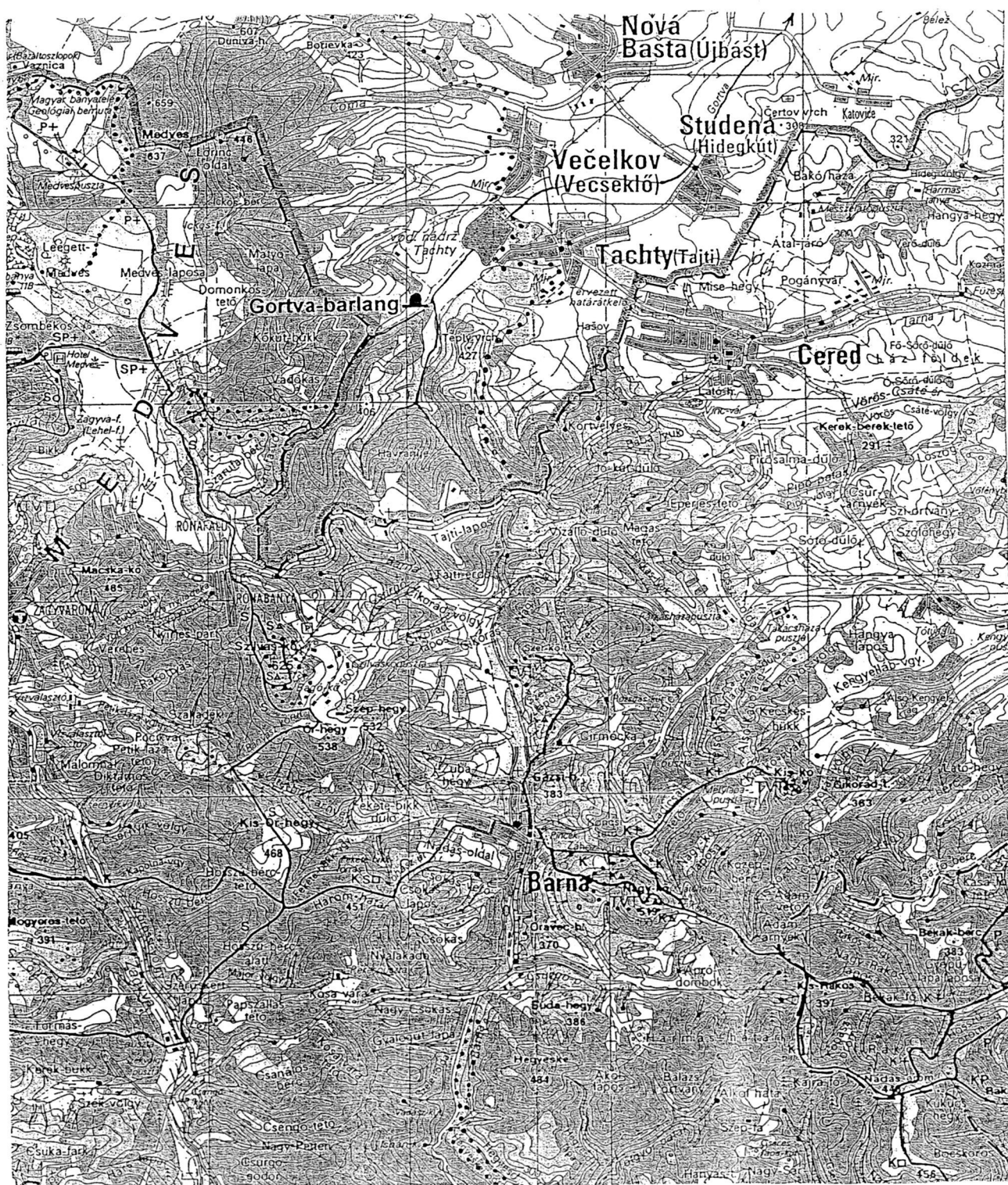
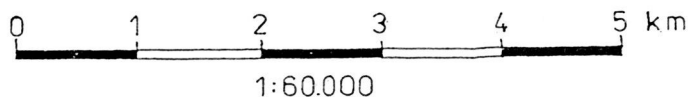
Felmérte: Buda L. Eszterhás I. Fodor T. Mocsári A. 2008. július 11-én
A barlang hossza 14,90 m, szélessége 0,70 m, mélysége 7,50 m

MEDVES-AJNÁCSKŐI-HEGYSÉG

A GORTVA-VÖLGY BARLANGJA

Szerkesztette: Eszterhás István 2008-ban

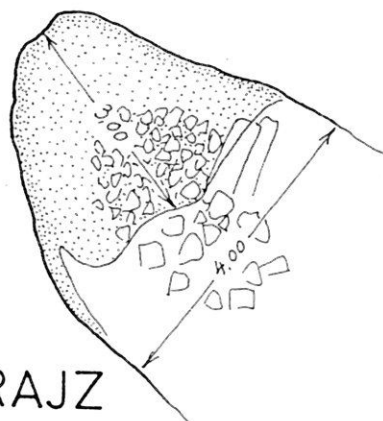
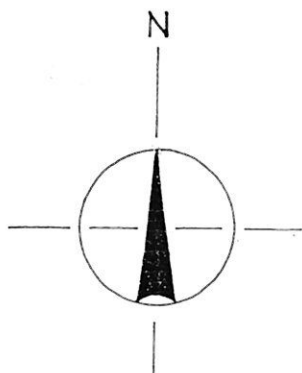
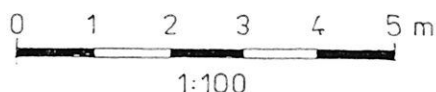

VEČELKOV (VECSEKLŐ), GORTVA DOLINA (GORTVA-VÖLGY)

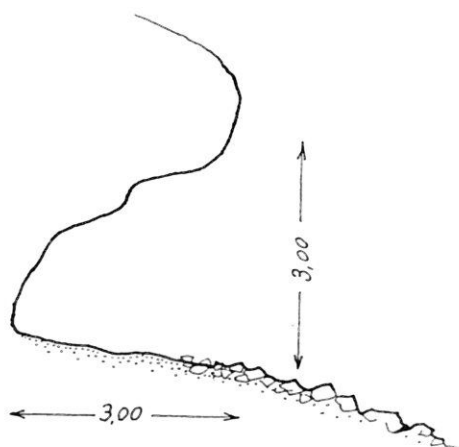
GORTVA JASKYŇA (GORTVA-BARLANG)

(VÁZLAT)

Felmérte: Fodor Patrik, Fodor Tivadar, Oláh Csaba 2008. július 6-án
A barlang hossza kb. 3 m, szélessége kb. 4 m, magassága kb. 3 m
Befoglaló kőzete: homokkő

ALAPRAJZ

HOSSZMETSZET

BEJÁRAT

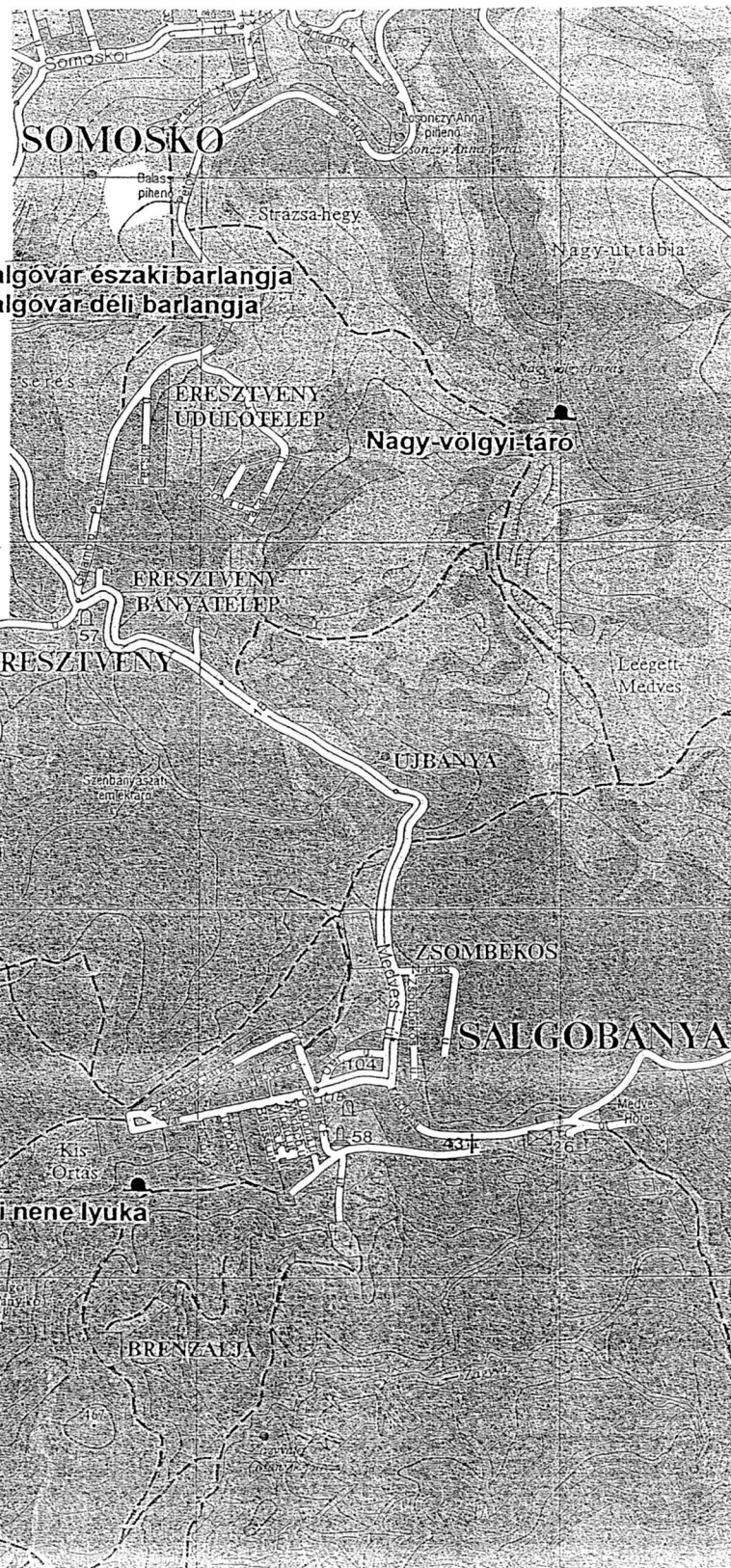
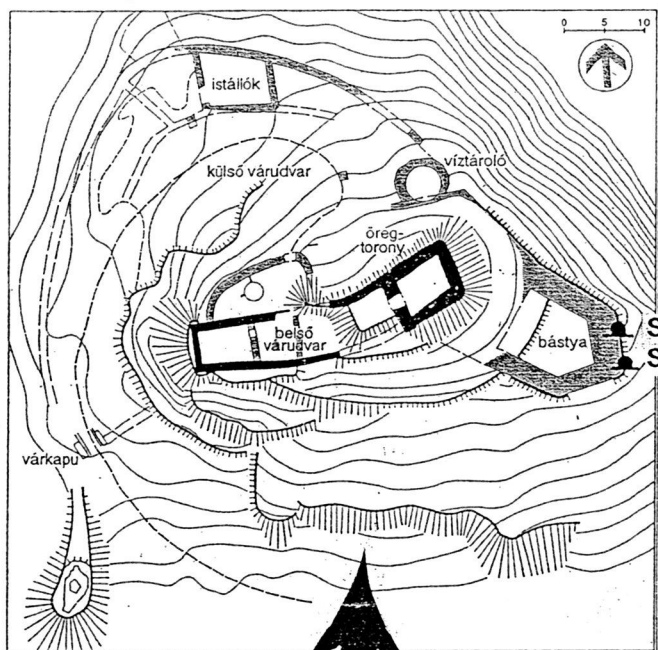
MEDVES-AJNÁCSKŐI-HEGYSÉG

A MEDVES ÉS A SALGÓ BARLANGJAI

Szerkesztette: Eszterhás István 2008-ban

0 1000 m

1:17.500

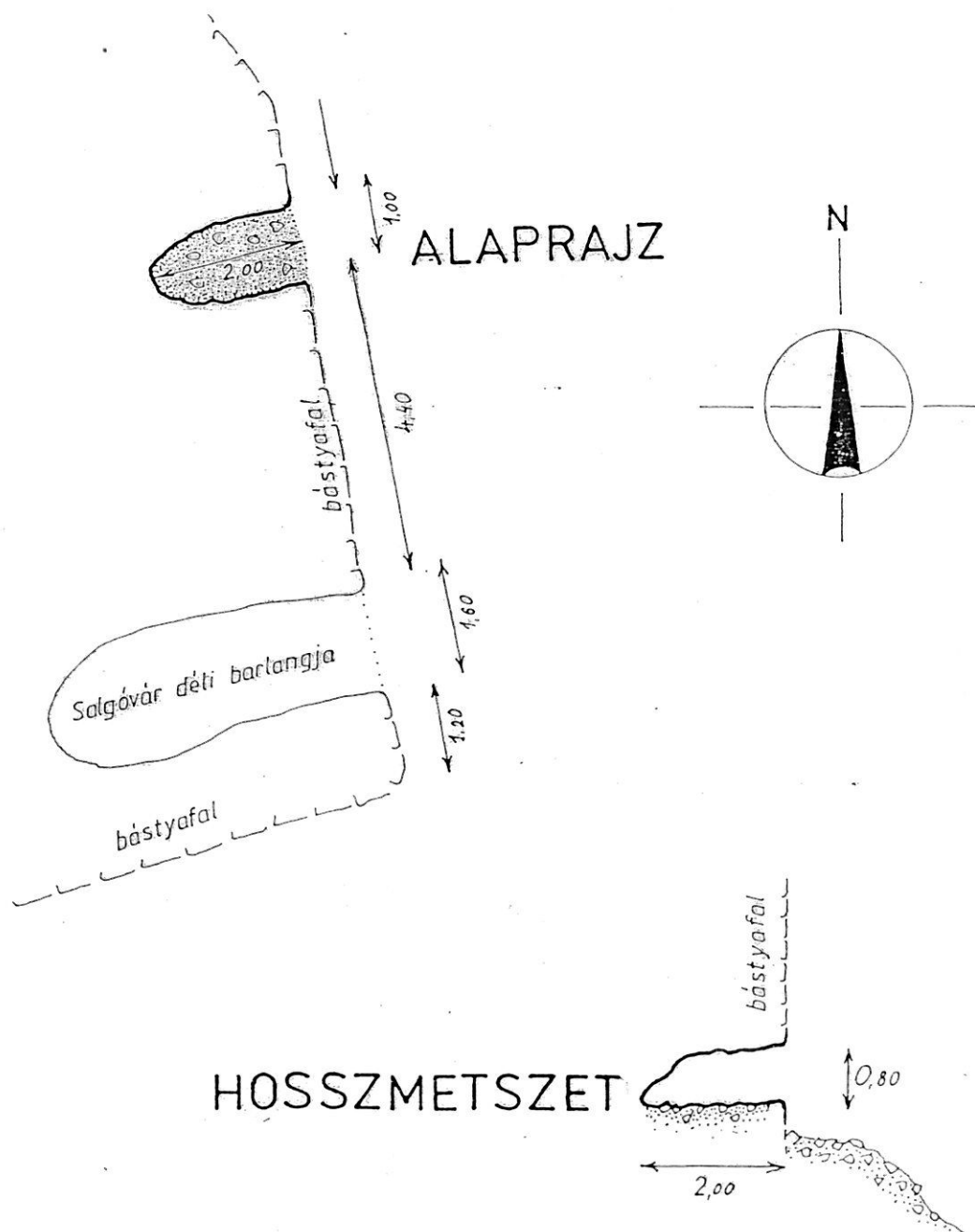
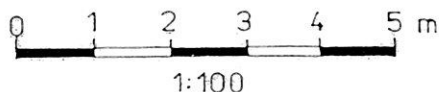

SALGÓTARJÁN-SALGÓBÁNYA, SALGÓVÁR

SALGÓVÁR ÉSZAKI BARLANGJA

(VÁZLAT)

Felmérte: Fodor Tivadar és Mocsári Attila 2008. július 10-én
Az üreg hossza 2,00 m, szélessége 1,00 m, magassága 0,80 m
Befoglaló kőzete: bazalt

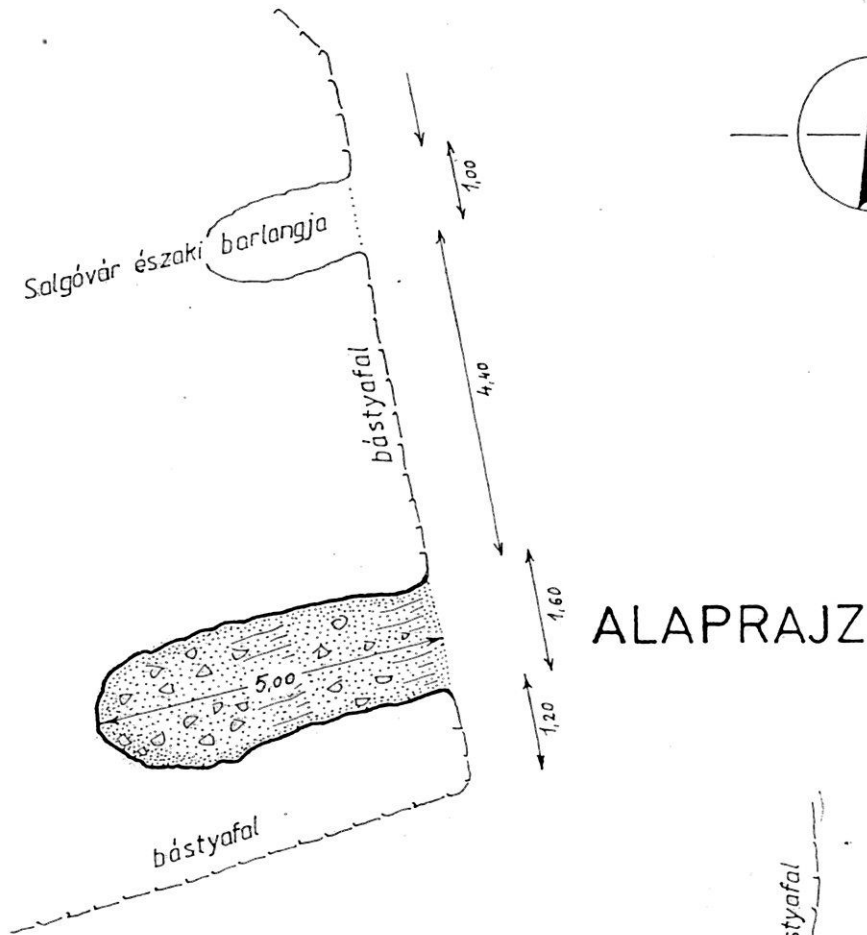
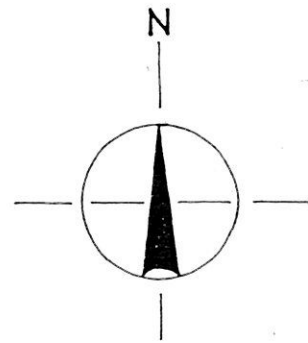
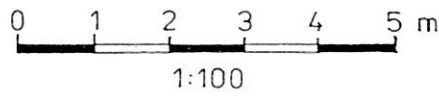

SALGÓTARJÁN–SALGÓBÁNYA, SALGÓVÁR

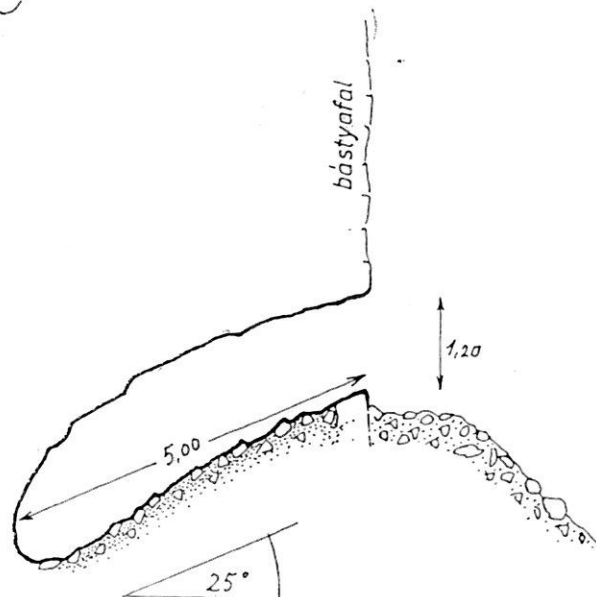
SALGÓVÁR DÉLI BARLANGJA

(VÁZLAT)

Felmérte: Fodor Tivadar és Mocsári Attila 2008. július 10-én
Az üreg hossza 5,00 m, szélessége 1,60 m, mélysége 3,50 m
Befoglaló kőzete: bazalt

HOSSZMETSZET

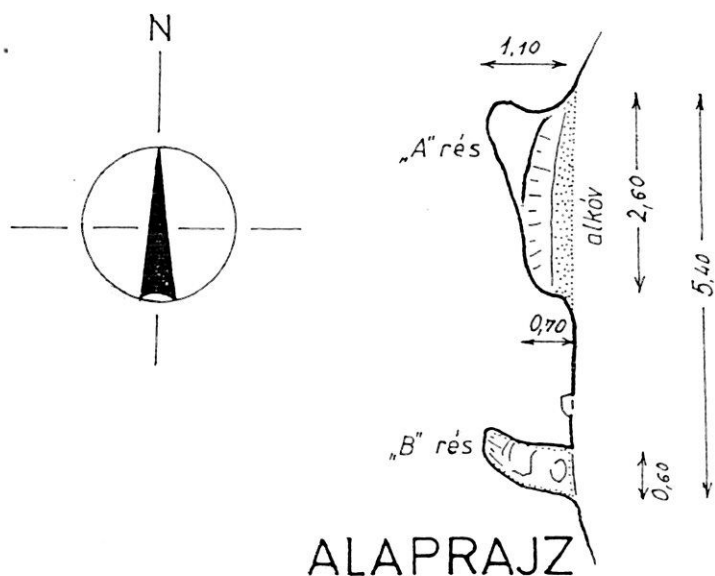
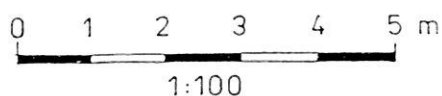

SALGÓTARJÁN-SALGÓBÁNYA, BOSZORKÁNY-KŐ

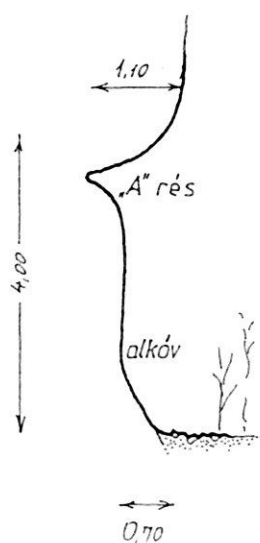
MARI NENE LYUKA

ÜREGMARADVÁNY

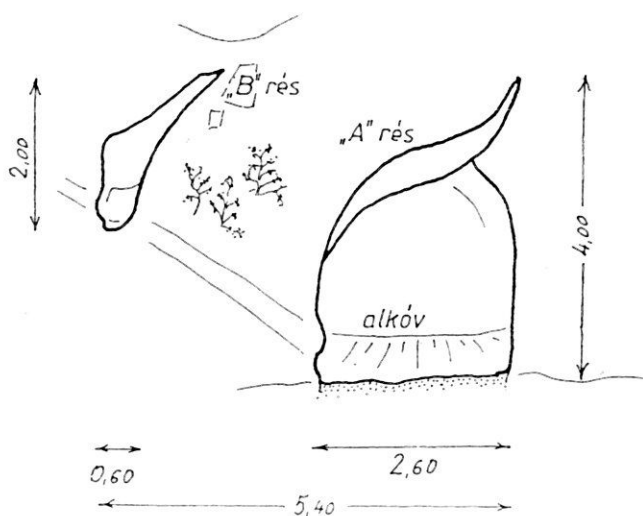
Felvette: Fodor Patrik, Fodor Tivadar, Mocsári Attila 2008. július 10-én
A barlang hossza 0,70 m, szélessége 2,60 m, magassága 4,00 m
Befoglaló kőzete: homokkő

METSZET

SZEMBENÉZET

SALGÓTARJÁN-SALGÓBÁNYA, NAGY-VÖLGY

NAGY-VÖLGYI-TÁRÓ

Felmérte: Buda L. Fodor P. Fodor T. Mocsári A. 2008. július 9-én
Az üreg hossza 8,22 m, szélessége 2,50 m, magassága 1,60 m
Befoglaló kőzete: bazalt

